Ч. 100 (12.756). Львів, пятниця 8. травня 1931. Opłata pocztowa zaliczono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Православна дискусія.

Політичні події останніх місяців настільки заабсорбували увагу всіх українців, зокрема українців галицьких, що трохи на задній плян відійшли проблеми, які проте не втратили в міжчасі ні трохи ані на актуальности ані на свому значінні. До них належить і справа чи справи — бо є їх цілий комплекс — православної церкви в Польщі. Два останні пастирські листи греко-католицьких владик цих справ теж не торкалися, займаючись проблемою обрядовости й методами унійної акції, і тільки посередньо заторкнули церковно-національні моменти, які в свою чергу стоять у ближчому чи дальшому звязку з тим станом, до якого докотилася нині православна церква у Польщі.

Цей стан щораз розпучливіший, а складаються на нього всі старі відомі болячки православної церкви, з яких головні дві: національна політика польського уряду й національна політика російської православної ерархії.

Ці відносини в православній церкві стали темою для нової пресової дискусії, веденої головно на сторінках офіціяльного органу Синоду православної церкви „Воскресное Чтеніе" і санаційно лібералізуючого щоденника „Курер Виленьский". Ми вже пояснювали тайну, чому цей останній часопис стільки місця присвячує спеціяльно віроісповідним і церковним проблемам, — воно теж торкається одинаково справ греко-католицької, що і православної церкви.

„Курер Виленьский" помістив в дні 27. лютого ц. р. обширну статтю п. н. „Викривлена ідея соборности", на яку обурилося „Воскресное Чтеніе", як оборонець синодально-консисторського устрою. У відповіді „Курер Виленьский" виступив з двома великими передовими статтями п. н. „Усуньмо трудноці в дискусії" (з 11. IV. ц. р.) і „На засадничі теми" (з 2. V. ц. р.), при чому ця остання стаття є відгуком на новий гостро-полемічний голос православного варшавського органу. Дискусія надзвичайно характеристична, бо кидає світло на взаємні претенсії, взаємні обвинувачення двох чинників, які найшли в тих двох часописах своїх оборонців: нинішнього православного Синоду, чи — кажучи ще тісніше — митрополита Дениса, і польського уряду. Характеристичний є теж сам факт, що обі сторони вдарили у гострі політичні струни: видко, що добрі і погані відносини між варшавською митрополією і урядом, які разураз по собі чергуються, як відплив і приплив моря, в останніх тижнях прийняли форму — поганих відносин. Мабуть така дискусія, як оця, про яку пишемо, має вирівняти ґрунт під нову поправу...

„Курер Виленьский" не церемониться з полемічною фразеольоґією. Він уважає, що „дух деморалізації банкрутуючого режіму (царської Росії — прим. Ред.) залишив такий тріский намул (у правосл. церкві в Польщі — прим. Ред.), що його прояви виступають від часу до часу і в нинішній хвилині." Це — так мовити — засадничий підхід до сторони, з якою польський публіцист полемізує: уважає її — не без слушности — здеморалізованою із внутрі та пересяклою старорежімним духом. Другим закидом моральної натури є докір, що „Воскр. Чтеніє" зраджує „злу волю або повну іґноранцію відносин", коли дозволяє собі закидати польській владі „фальшиве або нещире відношення до православної церкви в Польщі". Річевими-ж тезами „Кур. Вил." є дві: 1) „що проблема православної церкви в нинішній Польщі є внутрішньою державною справою і 2) що „відношення уряду до церкви є пройняте далеко посуненою прихильністю та створює для церкви корисні умови". З другого боку „Воскр. Чтеніе" впевняє, що церковно-православні справи в Польщі є виключно справами церковної ерархії і рішуче висказується проти чужої „опіки". З одного реторичного запиту автора з „Воскр. Чтенія", чи — мовляв — канонічним був устрій церкви, опертий на участи світського чинника в церковній управі (за часів історичної Польщі) і на засадах соборности — можна виразно міркувати, що він є завзятим прихильником того синодально-консисторського, централістичного й автократичного устрою, який панує нині у православній церкві. Польському урядові він закидає вмішування у церковні справи, порушування канонічности церковного устрою, свідоме втримування перестарілих і несправедливих „тимчасових приписів" та адміністраційний гнет. Окрему катеґорію обвинувачення творить пригадка тих річей, що діялися впродовж першого десятиліття відродженої Польщі з православними церквами на Холмщині.

Крім цих засадничих закидів та заяв, дискусія між „Воскр. Чтеніем" і „Курером Виленьским" є багата на інші цікаві моменти. Тому, що вони тісно вяжуться з загальною польською національною політикою, якої нероздільною частиною є віроісповідна політика уряду, до тої пресової дискусії ще повернемо і тоді зазначимо її ясні і темні місця.

Шлеські роковини.

10-ліття III. повстання. — Діло святкують — творця поневіряють. — Корфанти бойкотує. — Гуцульські „делеґати".

Катовиці, 3. травня 1931.

I.

Мабуть уже швидко минуться всі 10-літні роковини. Відсвятковано вже державне істнування Польщі, „чудо над Вислою", оборону Львова, „засьлюбини" Польщі з морем — а оце ще один ювилей: 2-го травня минуло 10 літ від вибуху 3-го повстання на Гор. Шлеську.

Дозвольте на кілька ретроспективних заміток.

Революційний хаос в розгромленій аліянтами німецькій державі дав нагоду розростися польській ірреденті навіть на Шлеську. Національно-польське освідомлення гор.-шлеських мас під кермою меткого і здібного політика Корфантого дало цій ірреденті велику дозу потенціяльної енерґії, яка при піддержці державно вже оформленої Польщі вилилась у три повстання.

Перше в серпні 1919 р., хоч і заломилося, занепокоїло аліянтів. У лютому 1920 р. прибувають на Гор. Шлеськ три військові достойники: ґен. Ле Ронд, полк. Персівель і ґен. де Марініс, які, як делеґати Франції, Анґлії й Італії складають спільну репрезентацію, Міжсоюзну Комісію, і ведуть підготовчу працю до плебісциту.

Друге повстання (за рік) поширює права поляків на спірній території. 20. березня 1921 відбувається врешті плебісцит, одначе він виявляє цифрово програну поляків, спричинену нібито поворотом нім. еміґрантів і залишенням їм права голосування.

Плебісцитовий вислід та обзнайомлення з автопсії з життям Шлеська не лишається без впливу на настрої в Міжсоюзній Комісії. Непохитний у своїх симпатіях до Польщі ґен. ле Ронд домагається для неї цілої промислової округи, натомість репрезентанти Анґлії й Італії видвигають проект приділу Польщі тільки повітів пщчинського й рибніцького і частини повіту катовицького.

Початок травня 1921. мав вирішити справу. Боячись, що в Найв. Раді візьме верх концепція анґлійців, законспірована Польська Орґ. Військова проголосила ще одно повстання, яке й вибухло в ночі з 2. на 3. травня.

Боротьба ведеться зі змінним щастям. Міжсоюзна Комісія, яка розпоряджає своїми залогами, рішучо взиває вкінці до завішення зброї і з початком липня вся влада переходить до її рук. А дня 20 жовтня 1921. Найв. Рада ділить Шлеськ, накреслюючи сьогоднішні кордони. Польща тріюмфує. Їй дісталися найбогатші промислові осередки і безмірні цінности підземні. Ще тут і там спротив. Розпучливо боронться Катовиці. Тим разом уже „пацифікують" французькі скорострілы.

II.

Куріоз, який може бути клясичним зразком для того, аби доказати, як потрапить нераз доля насміхатися з людини:

Корфанти — той живий символ польськости на Шлеську ще за часів німецького цісарства, центральна фіґура часів повстань і плебісциту, найбільш маркантна постать серед шлеських поляків — через свою безкомпромісовість до режіму марш. Пілсудського сьогодня в неласці, розвінчаний герой, „шкідник і бунтар", берестейський вязень.

Одначе свідомий своєї історичної ролі, яку відіграв, Корфанти не хоче бути розвінчаним героєм. На всі заходи скинути його з педесталу має сильні арґументи — арґументи фактів, дат і документів.

Але — щоб правди діти — як і Ахіль мав одно слабе місце — пяту, куди можна було його смертельно ранити, так і в діяльности Корфантого є слабші моменти, які й насвітлюють його противники прожекторами своєрідної інтерпретації, так, як їм цього потреба.

Корфанти, очевидно, і тут пробує з успіхом боронитися.

„...Добро держави не позволяє публікувати ще хочби найважніших подробиць, які висвітлили-б стімули вчинків осіб, що займали відповідальні пости в повстанчому русі. Мотиви „державної рації" сягають навіть поза кордони нашої держави".

Ось відповідь історикам шлеських повстань, ґр. Мельжинському (б. головнокомандуючому повстанців), воєводі Ґражинському (колись командантові відтинку „Схід") та іншим меншим літописцям, які пішли на прю за знищення — мовляв — леґенди про те, що Корфанти приніс Польщі Шлеськ, як коштовний дарунок.

Але навіть вороги мусять рахуватися з фактами.

Коли був потрібний політичний символ масового руху на Шлеську для обняття диктатури, то — як пише воєв. Ґражинський у виданій тепер святочній одноднівці „За волю Шлеська" — вибір міг упасти тільки на одного Корфантого

І чи можна таку людину скинути з педесталу, коли педестал вищий рук? Ледви..

Історичні заслуги — це не штудерно зреаговані юридичні формули, які нераз можна мов кавчук нагинати, залежно від здібностей — по потребі. Мабуть краще було б у боротьбі з Корфантим не нарушувати його ґльорії з часів повстань.

Правда — його противникам важно не тільки те, аби потухло його історичне сяйво, але теж, аби він зійшов із сьогоднішньої політичної сцени і залишив пропаганду „шлеського сепаратизму" та протисанаційну діяльність. Але невжеж не переконали їх ріжні спроби, — від підкладання бомб до Берестя, — що в нього тверда вдача шлеського „перуна"?

Розуміється, не нам його регабілітувати перед польським сучасним поколінням та історією. Але здобувся Корфанти на справедливу оцінку галицької „пацифікації", то могли й ми безпристрасно глянути на його заслуги.

III.

Табор Корфантого в ювилейному святі 2-го травня участи не взяв. Корфанти видав збільшене число своєї „Польонії", накликаючи до бойкоту варшавської „ґалюфки" і протестуючи проти розкидання громадського гроша на ковбаси для змобілізованих у цілій Польщі маніфестантів у той час, коли на Шлеську застій і безробіття. З його міркувань у вступній статті залишились білі плями..

Ця непричасність провідника повстань до ювилейного святкування, як теж полеміка колишніх головачів, не могли причинитися до звеличання роковин. Хоч дбайливо підготовані — дісонанс залишився.

Чотири майже години дефілював похід перед трибуною, на якій стояв президент Польщі Мосціцький в окруженні достойників. Ішло військо, йшла частина шлеських організацій, ішли делеґації з усіх кутків Польщі, навіть з... Гуцулії.

Так! Шістьох оригінальних гуцулів машерувало за делеґацією „оборонців Львова" (з яких один тримав великий меч на рамени), з таблицею: „Воєвудзтво Станіслав овске. Косуф". Смішно було й обидно.

І ще щось: Уперше довелося нам почути нашого „Гриця" з текстом „Марш, марш, Польонія". Співали його, машеруючи в поході, польські пластунки. На жаль, не знаємо, з яких вони сторін були. Кажуть, що це тепер один із шлеських гимнів. Та невжеж усі польські гимни мають „позичені" мельодії? Для нас це був би тільки ще один доказ нашого богатства.

Юр. Юрсон.

з 112 договорів ще не склало 37, Укрміськобєднання, що не склало 19 договорів і Укрпостач, який не склав ще 7 договорів на збут.

„*Тресті Наркомзему*, як і попереднього дня ще не склали 45 проц. договорів, при чому Молокотрест і Городтрест ще не мають навіть основних договорів. Птахокредитцентр ще не має 5 договорів, а Меліотрест з 28 договорів уклав лише 11. *Обєднання й тресті Наркомпостачу* з 295 договорів на заготівлі постачання й збут на 27. IV. спромоглися підписати лише 210. Укрплодовоч із 38 договорів спромігся укласти лише 14. Укртютюнообєднання, Укркомбікорм і Укрконсервтрест не подають зовсім відомостей про підсумки договірної кампанії. Отже за 2 дні після строку тресті Наркомпостачу не мають ще близько 30 проц. договорів.

„Управа звязку ще не склала 6 договорів із 19 на будівництво, а *Головшляхуправа*, що має плян постачання на 48—50 міл. карб., на 26. IV. *не мала жадного договору*".

З наведеного виходило, що названі установи саботують нібито розпорядки московського центру. Одначе нам здається, що там тепер не може бути й мови про саботаж а виключно тільки можна говорити про фізичну неспроможність виконання доручень. Та комуністи все були майстрами у вишукуванні виновників при всяких невдачах, навіть таких, що на них не могла мати впливу ні їх відвернути ніяка людська сила. В даному випадку жертвою будуть знов специ.

——o——

Не могли чи не хотіли?

Господарські установи УСРР попали в стан обвинувачення за невиконання директив союзного уряду.

У 117. числі харківського „Комуніста" з 28. квітня ц. р. читаємо великанський напис такого змісту: „Укрмето, Укрміна, Укрпостач, Укрплодовоч зірвали директиву партії й уряду про договірну кампанію". Під цим заголовком читаємо таке:

„25. цього квітня скінчився речинець, що його союзний уряд встановив для закінчення складання госпорганами договорів. Всі господарники, що вчасно не виконали цієї директиви, понесуть те або те покарання включно до відповідальности перед судом.

„Республиканська промисловість України на 25. IV. виконала директиву уряду лише на 83.5 проц. Таке безвідповідальне ставлення республиканських обєднань до директиви уряду поставить підприємства промисловости України в досить скрутне становище з 1. травня при здійсненні госпрозрахунку та нових форм кредитної реформи...

„До 30. IV. треба виявити всіх конкретних винуватців господарників, що не виконали директиви уряду, поставити руба питання про нездатність таких господарників забезпечувати на практиці директиви партії чи уряду. Панькатися годі. Понад 1½ року госпоргани не виконували постанови ЦК ВКП(б) „про реорганізацію керування промисловістю". Понад 1½ року за бездіяльністю органів Держбанку підприємства безвідповідально ставилися до державної копійки, забуваючи, що остання стадія непи вимагає особливо пильнувати режим ощадности та сталість госпрозрахунку.

„Навіть попередні відомості про складання договорів уже виявляють тих господарників, що і досі не розуміють політичної суті та господарської ваги ленінських настав. Треба всім усвідомити, що директор підприємства цілком відповідає за вчасне постачання підприємству, що він сам мусить закупити продукцію потрібну підприємству, безпосередньо договорившись з постачальником на базі чіткої відповідальности договірних сторін. Місцеві органи влади, парт. і проф. органи лише з цього погляду можуть перевіряти роботу кожного директора підприємства.

„Партія й уряд не дозволять нікому зірвати виконання пляновик завдань".

З наведеного видно, що це нагінка на спеців. А тепер конкретно про ті установи, що не виконали на Україні директив московського партійного й урядового центру. Про них у „Комуністі" читаємо:

„За відомостями Народнього Комісаріяту Робітничо-селянської Інспекції на день 26. квітня по обєднаннях Всеукраїнської Ради Народнього Господарства (ВРНГ) із 243 договорів на постачання було укладено лише 204, а з 302 договорів на збут — 253, або 84 проц. Як і перше злочинно відстають: Укрмето, що

„Зєднане польско-руске „Згода".

Документи мітичної орґанізації.

У наші руки попали два „документи" нинішних часів: пропаґандистична відозва і членська заява мітичної орґанізації „Згода", про яку від часу до часу виринають ріжні вістки, які зрештою важко перевірити, тому, що ніхто про цю організацію нічого не знає, за виїмком — очевидно — „компетентних чинників". Тепер довідуємося бодай про 20 людей, які дали свій підпис під згадану відозву. Між цими людьми є деякі відомі польські діячі, як ось напр. економіст, професор Ягайлонского Університету д-р Адам Кржижановський чи інший професор тогож університету д-р Одо Буйвід. Як вони там найшлися — Бог його знає! З решти підписів — здебільша аноніми. А вже зовсім трудно розшифрувати, хто з них поляк, а хто „малопольський русин".

Обидва письма друкуємо без ніяких імен, з усіми їх мовними і правописними куріозами.

З'єднане Польско-Руске „Згода"
головна управа Ч. п.394/31
Краків, св. Гертруди 5.

До Братніх Народів Русинів і Поляків!

На одній земли жиемо, одна наша Батьківщина, одна віра, один словянский рід і так сильно повязані узлами крови, що в Східній

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 8. ТРАВНЯ 1931.

Др. Ярослав Окуневський.

Розмова з архикнязем Вільгельмом
дня 4. серпня 1918 року.

У посмертних паперах відомого автора „Листів із чужини" найшла рідня Покійного статтю, яку передала нам як цікавий історичний матеріял.

Товариська розмова. — Гетьман Скоропадський і земельна реформа. — Січові Стрільці і карні відділи. — Настрої серед селянства.

Архикнязь вернув саме з України, де командує відділом австрійського війська, де приділені також Січові Стрільці. Був я в нього на приняттї в Бадені, в віллі „Райнер" від год. 5. до 6.30. Говорили ми про все і вся, а головно про українські справи в Галичині і на Україні. Не було це інтерв'ю, а звичайна балачка. Думки і погляди арх. Вільгельма записую два дні пізніше.

На Україні.

Гетьман має бути інтелігентний чоловік і особисто чесний, тільки здається слабого характеру. Підлягає в усьому німецьким впливам. — Якби він завів аграрну реформу, то вмить мав би за собою весь український нарід. Але аграрна реформа ані йому ані німцям не по ч... Гетьман має 40.000 десятин; Айхгорн не богато менше також на Україні. Айхгорн жонатий з графинею Дурново, а Скоропадського жінка також Дурново.

Те, що писали про тих 25 десятин, якими мають наділити безземельних мужиків із давніх царських, монастирських і великопанських маєтків, то це тільки балаканина. Не то, що ніяких законів не провели в цій справі, але й проєктів закону не видко. За дозволом гетьмана розїзджають по Україні німецькі відділи та насаджують силою панів назад в їхні посілости. Те, що мужики зорали і засіяли має від тепер належати до пана. Розуміється, мужики бунтуються. Доходить до кривавих розправ; мужиків вішають, стріляють, села палять. Розуміється, буває й таке, що і німецькі відділи мужики вирізують. От наприклад в однім місті (назву забув я) вирізали мужики 4.000 німців. Після цього приходить знову карна експедиція. Знову ллється кров, знову вішають людей, знову руїна. Цілі околиці винищені, а який дух панує там тепер, про це розкажу ось яку пригоду.

Дістав я наказ вислати відділ до одного села. До мене приходить пан, що в тім селі має свій маєток і просить, щоби його ввести в село під охороною відділу і рівночасно передає мені спис тих селян, яких, як головних бунтівників, треба вивішати.

— Чи ви знаєте з ким ви маєте діло? — питаю того пана.

Спис переданий, я роздер в його очах і сказав тому панові:

— Я вам раджу до того села не йти. Охорони воєнної я вам не даю.

Прийшли ми в село. Мої Січові Стрільці розійшлись по селу. Розбалакалися з селянами. В селі настав порядок і мир. Витали нас хлібом і сілю і гостили. І так скрізь, де іде по Україні відділ Січових Стрільців.

Тут треба такту, тільки такту і розуміння душі українського селянина. А мої Січові Стрільці, то чудо, як вони вміють поводитися. В розбурхані „побунтовані" околиці йдуть і нараз усе стихає. Там ще і дякують що ми явилися. Усі харчі дають і плати не хотять брати. Але мої Січові Стрільці не лишень „дипльоматн", але і вояки прегарні. От в битві з большовиками під Миколаєвом показали хто вони і які вони..

Розуміється, що австрійська армія робить великі помилки. Головно, що не знають мови, а вже цілком не можуть приноровитися до психіки українського селянина, мають богато клопотів. Старшини, що своїми думками й соціяльним становищем стоять ближче панів як мужиків дуже радо піддаються панським впливам. Дають панам воєнну асистенцію, насаджують під її охороною панів у маєтки, арештують і вішають „бунтівників", яких імена піддають їм пани то-що.

Гетьманський уряд, видко це, йде панським шляхом.

Що в таких умовинах український селянин, по душі щирий і добрий, стає недовіряти і радше знищить і спалить усе своє збіжжа, як дасть його ненависним німцям та австріякам, тим, як він каже, прислужникам панським, то це ясне як на долоні.

Обїзджаю раз околицю в полудневій Україні і бачу, як на дврці залізниці один австрійський ляйтнант нагайкою бє селян. Прикликав я його до себе. Він виправдується і каже, що інакше з цим народом поводитися не можна. Покарав я того жидка-ляйтнанта. — Це тільки малий приклад, але з нього видко, що якби вгорі, себто у гетьманського уряду, віяв інший дух, більше приятельський до українського народу, а в верхах помічників німецьких і австрійських також було більше розуміння селянської психіки мужицької і більше резерви до великопанських забаганок, то все ішло би лїпше.

(Продовження буде.)

——o——

Малопольщі нема ані одної родини, де не булоб заступників обох братніх народів: Поляків і Русинів.

Вже з давен-давна і через довгі віки жили ми в одній спільній польскій державі; доля і недоля злучила нас і приказала далі жити в єдности. На нічім скінчились проби німецких націоналістів і сим разом, коли в руки молоді вкладали братобійче оруже і смолоскипи. На нічім скінчились намови до ненависти і боротьби. Для них она потрібна, а нам незгода і свари лише шкоду можуть принести. Добрий і побожний нарід руский не пішов і не піде за підшептами і намовами ворога: твердо стоїть при своїх старих ідеалах, котрі його виховали і через довгі віки були найліпшим дороговказом. Ідей тих людність Східної Малопольщі ніколи не покине і здержувати буде своїх збаламучених синів, які місто науки кормились отруєю ненависти і здради, ідеалів своїх батьків і тих, які Бог в серця наші защепив.

Дбаючи о добро своїх народів завязали представники суспільности польскої і рускої перед кількома роками організацію а в еї назві висказали кличі братерства і християнскої любови. З'єднане Польско-Руске „Згода" ставить від кількох років на добрих і не зіпсутих моральних підвалинах людности Східної Малопольщі великий будинок згоди обох народів, котра одинока поведе оба народи до політичної сили і господарского розвою.

Не в борбі з державою і братнім польским народом, але у взаїмній піддержці і помочи лежить наша будучність і поправа нашого добробуту. Коли війни і братобійча борба знищили наші села, а край зубожів, то мирна праця кількох останніх років загоїла господарскі рани і знищеня. Господарчо піднестись може Східна Малопольща лише в мирнім і згіднім порозуміню обох народів, які спільно замешкують край. Лише льояльна людність може жадати і одержати від властий поміч і пільги, а власти уділять їм тої помочи тим певніще, чим більше доказів льояльности людність зложить.

Що Бог злучив, того чоловік не розлучить! Зірючи в сю правду організація наша від кількох літ сміло піддержує клич польско-руского братерства і стоїть на сторожі, аби ані з одної ані з другої сторони не зривано тих святих узлів єдности і мирного співжитя. Всі непорозуміня і хвилеві сварки і спори повинни годити обостороння добра воля, а не братобійчий меч і гнів та підшепти наших спільних ворогів. З'днане Польско-Руске „Згода" обєднує десятки тисяч членів обох народів, котрі подали собі руки для добра краю і спільної справи. „Згода" обєднує в своїх рядах безвзглядно льояльний елемент руский під кличем спільної Вітчини — Польщі і правдивої праці над своїм піднесенем.

Кому лежить на серці будучність і ліпша доля його народу, повинен сейчас вписатись в члени „З'єднаня Польско-Руского Згода" і чинно помагати в будові польско-руского порозуміня.

За Головну Управу
З'єднаня Польско-Руского „Згода":

Д-р Роман Богдані, посол на Сойм, дир. Казимир Брочинер, дир. Едмунд Маковский, полк. д-р Мечислав Бельский, ред. Артур Попель, Антін Е. Балицкий, проф. держ. школи, Стефан Підлеснюк, секр. окружний, д-р Одо Буйвід, проф. Унів. Ягайл., д-р Адам Кржижановський, проф. Унів. Ягайл., д-р Я. Ясковец, нач. Вид. Палати Скарб., Я. К. Мацялек, секр. начальний, ред. Лев Томашкевич, Михайло Лісний, секр. окружний, Юліян Мартинець, секр. на Воев. Станиславівске, Евген Залїпский, секр. на Воев. Тернопільске, Казимир Бугно, секр. на Воев. Львівске, д-р Волод. Косс, Тадей Холева, Станислав Серотвиньский, Василь Макар, секр. окружний.

*

З'єднане Польско-Руске
„Згода"
Головна Управа
в Кракові.

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Я нисше підписаний приступую добровільно як член до З'єднаня Польско-Руского „Згода" і зобовязуюсь застосувати до постанов статута і до всяких ухвал Головної Управи повисшого Товариства.

Заразом зобовязуюсь попирати після можности і моїх сил діяльність Товариства і его ціли.

. . . . дня . . . . . . 193 . . .
Підпис адреса

СКРІПИТИ ФРЕКВЕНЦІЮ нашої молоді в середніх школах є нашим обовязком. Тому влаштовуймо негайно безплатні підготовні курси до гімназ'й, виділових шкіл та учительських семинарій! Засновуймо скрізь дешеві б... — для бідних селянських дітей! —

На кооперативному фронті.

Загальні Збори Українського Союзу Кооператив у Теребовлі.

Загальні Збори Повітового Союзу Кооператив дають змогу орієнтуватися, наскільки нам, українцям, вдається господарське усамостійнення. Покищо Повітовий Союз концентрує у своїх союзних кооперативах торговлю споживчими товарами і займається збутом сільсько-господарських продуктів. З сільсько-господарських продуктів починає здобувати собі перше місце в бранжі ячний. Інші ділянки тільки-що в початках. І так сума загальних оборотів 2.508.878.84 зол. вказує, що Український Кооперативний Союз у Теребовлі займає дуже поважне місце як господарський чинник повіту.

Пригляньмося тепер, як представляється справа нашого економічного життя в повіті в світлі цифр.

Теребовельський повіт має 44 громади й около 70.000 тисяч населення, переважно дрібних рільників хліборобів. Усіх кооператив у повіті є 47 (у тім є 35 споживчих, 8 кредитових, 1 мануфактурна та 3 молочарські). Три споживчі кооперативи належать організаційно до сусідніх Союзів. Таким чином крут діяльности У. С. К. у Теребовлі обіймає 32 споживчі кооперативи. У 8-ох селах ще нема кооператив. Це є чисто (або у великій мірі) латинські села: Боричівка, Млиниська, Підгайчики й інші.

Всі кооперативи обєднували в 1930 р. 3.344 членів (у тім 344 жінок), себто на одну кооперативу припадає 104 членів. Кругло є зорганізовано в кооперативах 5 проц. суми цілого населення. Коли взяти під увагу, що до кооператив належать практично тільки голови родин (господарств), а таких українських голов родин є 10 тисяч, то приблизно 30 проц. голов родин є в кооперативах. У 1929 р. було у всіх кооперативах членів 3.133 або на одну кооперативу 98, отже виходить, що в 1930 р. прибуло тільки 211 членів або на 1 кооперативу 6 членів. Явище не дуже потішаюче, коли зважимо, що кооперативи — це чисто селянські організації, які мають на меті піднести добробут своїх членів.

Членські уділи виносили в 1930 р. 25.360 зол. і 25 сот., або на одну кооперативу 800 зол., супроти 24.140 зол. і 44 сот. в 1929 р. або 754 зол. на одну кооперативу. Приріст уділів виносить пересічно на одну кооперативу 45 зол.

Власні оборотові капітали 32-ох спож. кооператив виносили в 1930 р. таку суму: фонди резервові 78.003 зол. 14 сот., уділи 25.360 зол і 25 сот. зиски 16.154 зол і 03 сот. Разом 119.517 зол. і 42 сот., або пересічно на одну кооперативу 3.734 зол. і 92 сот. В той-же час чуже майно виносило суму 89.742 зол. і 48 сот. або на одну кооперативу 2.804 зол. і 45 сот. Відношення власного до чужого майна є як 1 до 0.75. в 1929 році було це відношення як 1 до 1.17. Під тим оглядом настала поправа, бо в порівнанні з 1929 р. в 1930 р. власні оборотові капітали зросли на 12.882 зол. і 46 сот., а чужі в той-же час зменшилися на 35.281 зол. і 28 сот.

Згадані 32 споживчі кооперативи мають у повіті 43 крамниці, в 4-ох селах є по 3 крамниці, в трьох селах по 2 крамниці, в інших селах по одній. Для тих 43 крамниць закуплено в 1930 р. товарів на суму 549.779 зол. і 92 сот., пересічно на крамницю по 17.180 зол. і 62 сот. У порівнанні з 1929 р. куплено на 115.444 зол. і 22 сот. менше. Свої запотребування покрили кооперативи в Союзі на суму 374.528 зол., або 68 проц. загальної суми закуплених товарів. У 1929 році виносив процент закуплених в Союзі товарів 69 проц. Причини зменшених закупів такі: В 1930 р. Союз не провадив деяких родів товарів, наприклад: в зимовім сезоні не провадив цукру, крім того осінні пацифікації і господарська кріза вплинули відємно на суму закупів узагалі. Селяни обмежили значно консумцію тютюну й інших товарів.

Наслідком відомих минулорічних подій була знищена одна кооперативна крамниця (в Глещаві). Загальні Збори Повіт. Союзу рішили одноголосно, що всі кооперативи солідарно покриють страту в Глещаві.

Інтересні числа щодо торговельної дисципліни поодиноких кооператив у повіті: 2 кооперативи покрили своє запотребування в Союзі на 90 проц., 9 на більше як 80 проц., 9 більше як 70 проц., 9 більше як 60 проц., 2 більше як 50 проц. В мин. році дисципліна значно зросла. Союз старається дати кооперативам товар дешевий і добрий якісно На жаль, не всі управи кооператив хочуть зрозуміти цю істину і лакомляться часто на трошки дешевший, зате значно гірший товар у приватних гуртівників.

В 1930 р. товаровий оборот усіх кооператив виносив 620.160 зол. і 62 сот.; в порівнанні з 1929 р. 20 проц. менше. Причини подані вище при закупні товарів.

Великою перешкодою на шляху нашої кооперації були великі давні борги по кооперативах. В 1929 і 1930 р. переводжено протиборгову кампанію, яка з ріжних причин не дала 100 проц. наслідків. У 1930 р. виносили борги у всіх кооперативах теребовельського Союзу 57.639 зол., себто пересічно на одну кооперативу 1.801 зол. Супроти 1929 р. зменшилися борги по кооперативах на 2.209 зол. Найбільше розборгували такі кооперативи: Іванче 8.000 зол., Романівка 4.000 зол., Теребовля 7.000 зол., Довге 3.000 зол., Дарахів 3.000.

Повітовий Союз старається взяти у свої руки збут сільсько-господарських продуктів. Одним з найважніших продуктів є у нас тепер, побіч збіжа і торговлі свиньми, торговля (скуп) яєць. В 1930 р. перепродав Повіт. Союз у Теребовлі яєць на суму 452.418 зол. і 97 сот. Союзні кооперативи доставили до Союзу 39.951 кіп яєць на суму 265.478 зол. і 52 сот. Теребовельський Союз забирав також яйці від Союзу в Скалаті на основі спеціальної умови.

Кошти завідування: всі кооперативи виплатили в 1930 р. 69.838 зол. і 83 сот., тобто 7.3 проц. від торгів у всіх відділах. На 1 кооперативу припало пересічно 2.182 зол.

Манка вдалося значно обмежити і є надія, що на майбутнє їх буде чимраз менше. Багато манк повставало тому, що книговодчики кооператив, як також крамарі не усвідомляли собі (як треба) ваги книговодства. Нині ця свідомість зростає наслідком численних люстраційних поїздок люстратора.

Організаційний відділ провадив дир. о. Кузьма Зенон і люстратор Третяк Михайло. В 1930 р. відбуто 25 люстрацій, 35 кооперативних загальних зборів, 53 організаційних поїздок, 5 кооперативних свят і виготовлено 28 білянсів. Крім того працював люстратор в деяких днях у канцелярії Союзу, уділяючи порад та інтервенюючи часто у відповідних урядах в справах податкових і інших.

Повітовий Союз у Теребовлі співпрацював і підпомагав місцеву філію „Сільського Господаря" і в тій ціли удержує аґронома. Торговельний діл У. С. К. провадить рільничі машини. В повіті є отсі рільничі машини при кооперативах: 3 трієри, 1 віялка, 1 молотілка моторова, 2 ґраців і 1 вал до ріллі. Ті машини удержують машинові секції при кооперативах.

Кооперативи поміщаються здебільша в читальняних домах, за що признають з чистих зисків якусь суму на культурні цілі. В багатьох місцях кооперативи помогли збудувати читальняні доми.

Отже кооперативна організаційна сітка повільно, але постійно затискається, дисципліна зростає, а село починає розуміти чим дальше, тим більше вагу кооперативної організації.

Між позитивними рисами праці Повіт. Союзу в Теребовлі треба особливо підчеркнути розбудування торговлі споживчими товарами, протиборгову кампанію, люстрації, курси, господарські анкети, постійне опановування збуту яєць і співпрацю з „Сільським Господарем".

Повітовий Союз стрічає на своїм шляху нераз великі перешкоди. Згадатиб хоча завзяту конкуренційну боротьбу, яка відбувається на терені теребовельського повіту, боротьбу за опанування збуту яєць. Чужі, приватні гуртівники сиплять грішми, аби тільки підорвати наш збут. А наше населення, лакомлячися на пів ґроша на 1 штуці, несе яйця до чужого. Та, не зважаючи на це, все таки помало йде у нас до кращого.

На Загальних Зборах У. С. Кооператив було всього двох священиків, членів Надз. Ради Союзу. Варто, щоби священики, як природні провідники села, являлися на такі українські повітові економічні соймики в більшому числі.

Д-р Степан Годований.

—o—

З життя наших установ.

Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові.

В неділю 3. травня п. р., відбулися IV. Заг. Збори Т-ва Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у салі Т-ва „Зоря", на яких Управа подала до відома ширшого загалу звіт з діяльности за попередній рік. Це четверті з черги збори Товариства, основаного перед десяти роками. Заснічене впродовж кількох років Товарисство з великим трудом зачинає здобувати симпатії загалу. Зпоміж кількох соток зголошених у Т-ві вдів тільки 130 найбідніших та найстарших віком користувалися скромними підмогами від Товариства по 10 зол. 5 разів у році. Фонд виплатив підмог на суму 5.738 зол. — Членів, що вплатили вкладки по 6 зол. річно, мав Фонд ледви 160. — Усіх жертв одержало

Т-во 5.443 зол. в році. В цій сумі міститься теж квота 325 долярів, одержана від Обєднання в Ню Йорку та від Української Стріл. Громади.

Із фондів, зложених українськими парохіями і церквами у трьох галицьких епархіях, Фонд Вдів і Сиріт не користав. На шкоду нашого Т-ва виходить ця обставина, що загал ідентифікує Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт із Фондом Вдовиць і Сиріт по священиках, який, очевидно, має велику симпатію в церковних кругах і є в посіданні цінного майна у нерухомостях.

Управа Т-ва лишилася на основі вибору майже в тому самому стані, як попереднього року. Із нових осіб увійшли до Управи п. сенат. Кисілевська та три делегатки від Союзу Українок у Львові.

Адреса Товариства: **Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт** у Львові, вул. Руська ч. 3/II.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПРИСУД У ПРОЦЕСІ БОГДАНА.

На вечірній розправі проти Богдана трибунал допустив питання для присяглих: З уряду поставлено: 1) в напрямі злочину душегубства, загроженого карою смерти і 2) нарушення патенту про недозволене ношення зброї, 3) на внесення прокуратора в напрямі вбивства і 4) на внесення оборони в напрямі проступку проти безпеки життя з § 335 к. з.

Потім прокуратор Турнель боронив акту обвинувачення та домагався затвердження поставлених питань. Промову прокуратора піддержав як заступник родини Богданової адв. д-р Живіцький.

Адв. д-р Перацький в майже 2-год. промові доказував, що не можливо є, щоби Богдан убив жінку, хочби тому, що годі й подумати про такий вчинок без мотиву, якого обвинувачення не дало. Оречення лікарів-знавців також не може творити основи для затверджуючого вердикту, бо доказ учить, що лікарі помиляються.

Після наради присяглі судді 9 голосами заперечили перше питання, стількиж голосами затвердили друге питання, а 7-ма голосами трете питання, тимсамим відпало четверте питання.

На тій основі **трибунал визначив Богданові кару 7 літ тюрми із зарахуванням слідчого арешту від 11. червня 1930. та на заплату судових коштів.**

Обор. д-р Аскер заповів, що внесе касацію.

Засуджений Богдан голосно заявляє: Високий Суде! Вже після присуду. Не потребую відгравати комедії, та присягаю перед Богом, що я невинний.

Мати і сестра Богдана розплакалися спазматично.

ПЛАТНІ ПЛАТИТИМУТЬ ЗГОРИ.

Опозиційні польські часописи подали були чутку, що уряд для ощадности проектує виплату платень службовиків здолу, а не згори. З міродатних джерел заявляють, що ця чутка неправдива.

ОТВОРЕННЯ КОЛЬОНІЯЛЬНОЇ ВИСТАВИ В ПАРИЖІ.

Дня 6. травня відбулося в Парижі святочне отворення кольоніяльної вистави в присутності през. Думерґа та комісаря вистави ґен. Ліонея. Отворив виставу особисто през. Думерґ.

ЯПОНІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ ПРОТИ СРСР?

— Льондонські часописи приносять вісти, будьто би на Далекому Сході витворилося дуже поважне положення. Більшовицька влада проголосила на Сибірі мобілізацію військ і розташовує їх над манджурським кордоном і біля побережа Спокійного Океану. Крок цей звернений проти Японії, яка нібито приготовляється до ґенеральної розправи із володінням СРСР на Далекому Сході. Японія почувається загроженою з одного боку зростом комунізму, підсилюваного більшовицькими грішми, з другого боку трівожно глядить на здобутки більшовицького імперіялізму в Азії, які загрожують інтересам Японії.

Англійська преса твердить, що Японія робить великі приготування до війни проти СРСР. Передовсім розбудовує свій воєнний промисл у прискореному темпі та реорґанізує армію. Японські агенти закуповують у Льондоні й у Франції багато сирівців для фабрикації вибухових матеріялів.

МІЖНАРОДНІ ДУЖАННЯ У ЛЬВОВІ.

У середу в боксерському мечі Вайнура поборов Ст. Мароса нокавтом у третій рунді, Штекер у 41 хв. поборов Яґа суплесом, Кляй у 38 хв. Пошофа.

У четвер в останнім дні дужань, для оконечного устійнення черги нагород борються за I. і II. нагороду Штекер і Кляй, бо один одного не поборов і мають рівну скількість пунктів. За третю та четверту нагороду бореться Яґо з Пошофом.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91·00—8·91·50, канадійський долар 8·81·00—8·81·50, чеська корона 0·26·00—0·26·50 австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00 0·05·50, французький франк 0·34·70—0·34·90, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінґів 43·25·00—43·60·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·12·45—2·12·55

Збіжа.

Пшениця двірська 27.00—27·50, пшениця селянська 25·00—25·50, жито галицьке 22·25—22·50, ячмінь галицький броварняний 23·00—23·50, ячмінь на мливо 21·25—21·75, ячмінь пастівний 00·00—00·00, овес галицький 24·25—24·75, кукурудза румунська 25·00—26·00, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 31·00—33·00 фасоля колірова 00·00—00·00, фасоля краса 00·00—00·00, горох пів-Вікторія 30·00—31·00, горох пільний 30·00—31·00, бобик 25·00—26·00, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 32·00—33·50, сіно солодке краєве прасоване 9·00—10·00, солома прасована 5·50—6·00, гречка 36·50—37·50, льон 46·00—47·00, лубінь синій 22·00—23·00, ріпак 39·00—40·00, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 16·75—17·00, отруби пшеничні 16·75—17·00, крупи гречані 70·00—72·00 пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенцак 00·00—00·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 32·00—33·00, мак синій 110·00—120·00, мак сивий 80·00—85·00, конюшина червона 00·00—00·00.

НОВИНКИ

— **Конфіската діяльности посла ББ. Бачинського!** Передостаннє (98) число „Діла“ було сконфісковане за видрукування звіту про діяльність посла ББ Михайла Бачинського в часі виборів, особисто ним складеного і підписаного! Це двацятьчетверта з черги конфіската „Діла“ в цьому році та одночасно одна з найбільш оригінальних конфіскат, які воно за 51 літ свого життя пережило.

— **Пригадка.** Звичайні Загальні Збори „Народної Лічниці“ у Львові відбудуться 9. травня 1931. в год. 6. вечором у домівці Т-ва „Зоря“, при вул. Вірменській ч. 25 партер.

— **Концерт „Сурми“ в Перемишлі.** На програму концерту львівської „Сурми“ в Перемишлі (9. ц. м.) складаються такі твори: I. часть: 1) Ф. Колесса: Гей там на горі; 2) С. Людкевич: Ліщина, ліщина, Ой по горі, горі, Ішов жовняр з войни (нар. пісні); 3) К. Стеценко- „Бурлака“; 4) М. Лисенко: Куперян; 5) Б. Кудрик: Часом я тужу за тобою. II. часть: 1) *** Гей лучка, лучка, 2) Тече вода, 3) Двожак: Дзвони передзвони, 4) Малят: Ой не буду служити, 5) Вязанка пісень, 6) Седляк (всі народні чеські і словацькі пісні). III. часть: Дібоа: Весна рож, 2) Шуберт: Радість і горе, 3) Дреґерт: Еспанська серенада, 4) Німаєр: Ніч, 5) Маршнер: Чому тебе немає, 6) Штравс: Вальси.

— **Чергова проба хору Т-ва „Львівський Боян“** відбудеться в пятницю, дня 8. травня ц. р. в год. 8. вечором. Прохаємо, щоби всі члени хору явилися. — **Виділ.** 1985

— **На карти „Рідної Школи“, що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Празника Воскресення Христового,** зложили в золотих отсі Вп. Громадяни(ки): з **Устрик Долішніх:** о. Яросевич Іван 5; по 3: Пеленський Дмитро, о. Калужняцький Лев, Гукевичева Володимира, о. Мілянич Микола, Ференц Корнило, о. Вербенець Володимир; по 2.50: о. Шурґот, о. Федьків Андрій; по 2: Гриць Микита, о. Мриглод, о. Негребецький, о. Головач Микола, Гентош Іван і Шкільник Михайло. — Хто слідуючий?

— **За урухомлення читальні у Збоїсках.** Як відомо, влада в часі пацифікації закрила читальню „Просвіти“ у Збоїсках біля Львова після вибуху бомби під читальняним будинком. Делеґації, яка була в старостві з інтервенцією, обіцяно відкрити наново читальню, одначе до цеї пори дозвіл на отворення читальні не прийшов. Читальня є дотепер закрита і ніхто про це не подбає, щоб її відновити. Мешканці села, члени закритої читальні, звертаються через наш орґан з проханням до українських відповідальних чинників, аби вони допомогли їм урухомити знову читальню в Збоїсках.

— **„Спортові Вісти“,** ілюстрований тижневик, що виходить у Львові під ред. Карла Мулькевича, приносить у 4. числі з дати 4. травня ц. р. цілу низку статтей і заміток на актуальні теми спортового життя, а також богатий відділ спортових рецензій і дописів та 8 знимок. Важніші статті такі: Спорт у маси, Перший виклад про спорт (фейлетон Ан. Курдидика), Водний мяч, За „перший крок на площі“, Потреба українських суддів. „Спортові Вісти“ мають теж у кожному числі окрему сторінку п. з. „Шахові вісти“, яку веде наш шаховий мистець Степан Попель. Поручаємо цей орґан всім прихильникам українського спорту і всім нашим шахістам, які повинні його піддержати з усіх сил. Адреса „Спортових Вістей“: Львів, Кентшинського 10/II. Передплата: чвертьрічно 3.50 зол., поодиноке число 30 сот.

— **Свято в честь митрополита Шептицького в Жовкві.** Т-во українських ремісників „Зоря“ в Жовкві уладжує 10. ц. м. ювилейне свято в 30-літній ювилей владицтва митрополита Шептицького з такою програмою: 9. год. рано Служба Божа, вечором в 7. год. святочна академія з такими точками: Гайворонський: Боже Всемогучий — орхестра „Зорі“; промова о. Погорецького; Д. Бортнянський: Тебе Бога хвалим — хор. О. Нижанковський: Ах деж той цвіт; Кишакевич: Всесильний Боже — хор; Б. Лепкий: В храмі св. Юра; Я. Лопатинський: Хмари — сольо о. Боднара; Б. Чайківський: Canzonetta — сольо в супроводі д-ра Р. Криштальського; М. Лисенко: Камо піду — хор. При фортепяні п. А. Сінґалевичева, диріґенти о. Трух і М. Завадка.

— **Веселий весняний равт у Самборі** влаштовує гурток студентської молоді в суботу 9. травня в салях „Української Бесіди“. Із самих запрошень, розісланих комітетом, бачимо, що є в цьому гуртку молоді дотепні люди, яких не лякає грошева ні забавова кріза, бо заповідають, що крім золотих приймають також доляри. Весь дохід із забави призначений на „Рідну Школу“.

— **Студії українців в ЧСР.** Статистика виказує, що за останніх 10 літ на українськім університеті в Празі здобуло титул доктора прав 54 українців, титул доктора фільософії 28 українців. В Подебрадах здобуло титули інжинірів 462 українців, у Високім Педаґоґічнім Інституті в Празі 22 українців здобуло титули докторів і 74 титули педаґоґів середніх шкіл. Крім цього в чеських високих школах закінчили студії і здобули титули 1062 українців. Разом майже 2000 українців.

— **Самовбивство студента політехніки.** У Львові в польському Домі Техніків застрілився 27-літній технік Стан. Бабрай, родом із Бжеська Причиною, мабуть, нервовий розстрій.

—**Самогубство судді.** В Золочеві в мешканні своїх батьків застрілився суддя з Нового Села (пов. Збараж) Тадей Подґурський.

— **Вломи.** У вівторок злодії вломилися до відділу „Курера Цодзенного“ у Львові при вул. Коперника 9. Вони старалися розбити касу, та що каса нової системи, це їм не вдалося зробити при помочі свердла й „рака“. — При вул. Вірменській ч. 23. вломники розбили касу торгового бюра маґістрату й забрали більше ніж 400 зол. Поліція арештувала одного підозрілого у вломі.

— **Пожежа.** В селі Лапаївка (біля Радимна) вибухнула пожежа в господаря Кардинала та вмить охопила сусідні будинки. Загалом згоріло 9 хат, 8 стоділ, 5 стаєн, багато рільничого знаряддя й живого інвентаря. Вогонь спричинили діти Кардинала, що полишені без догляду, бавилися сірниками. Шкоди є на 50.000 зол. Будинки були обезпечені.

— **Відібрали дебіт.** Польське міністерство внутрішніх справ відібрало дебіт „Українській Робітничій Ґазеті“, що виходить у Буенос Айресі. Як причину подано проступок, передбачений в уст. 129 і 65 к. з.

— **За зневагу польського гербу.** Апеляційний суд в Торуні розглядав справу Брунона Моржицького і Романа Гінця, які у Грудзьондзу зневажили польський державний герб. Апеляційний суд затвердив присуд суду присяглих і перший підсудний сидітиме в тюрмі 5 місяців. а другий 3 місяці.

— **Убивство.** В Корниці, пов. Самбір, підчас сварки в маєткових справах Іван Торчинович убив сокирою Михайла Припона. Вбивника арештували.

— **На кару смерти.** Окружний суд у Вильні засудив 29-літнього Едварда Дубицького на кару смерти за те, що він для рабункових цілей убив купця Космаєвича. Дубицькому вдалось забрати у вбитого Космаєвича тільки 8 золотих.

— **Нефранцуська громада у Франції.** Є у Франції громада Сольомін, де на 14.749 мешканців є 9.370 чужинців. Це здебільша робітники, що приїхали на роботи і там осіли. Більшість із них поляки та українці.

— **Любив чужу жінку і вбив її чоловіка.** Черновецький, вогневий сторож Похальський мав часто нічну службу, гасив вогонь, а його жінка в той час зраджувала його з Петром Янчуком. Одної ночі Похальський вернув несподівано до дому, застав у кімнаті своєї жінки Петра Янчука і хотів його набити, щоби дав спокій його жінці. Петро Янчук зі страху вдарив Похальського ножем в груди і вбив його, а потім зник без сліду.

— **Конфіската палат еспанського короля.** Палати еспанського короля сконфісковано і замінено їх на музеї. Королівська резиденція в Каза де Тампо вже відкрита для відвідин публики. В палаті Ель Прадо буде міститись лічниця, а в королівських парках сад для дітей бідних родичів. Королівську стайню для коней змінюють теж на музейний будинок.

— **Республиканський гимн еспанців.** Підчас революції еспанські республиканці не мали свого гимну і співали француську марселезу. Уряд розписав конкурс і 950 поетів прислало сво

гимни. Найбільше подобався гимн, написаний поетом Мануелем Сахадо, до його слів музик Оскар Еспля додав музику і тепер Еспанія співає новий республиканський гимн.

— **Щасливий президент і щасливі родини.** Кілька літ тому ввели в Німеччині звичай, що президент держави є з правила хресним батьком кожної семої дитини. Нині Гінденбург гордий, що став уже 14.000-ий раз хресним батьком. Видко, що „цвайкіндерсистем" досі Німеччині не загрожує.

— **Розчаровані спіритисти.** Славне на весь світ медіюм Ніно Пекараро, яке вплинуло на навернення Конан-Дойля, що останні роки свого життя присвятив спіритизмові, дало в Ню-Йорку сензаційну прилюдну виставу. На цій виставі престидигітатор показав зібраним, яким робом викликувані ним позагробні духи та ін. незрозумілі явища є звичайною справою зручности. 11 літ Пекараро водив усіх за ніс, вж тепер заявив, що робив свої штукарства тільки тому, що більшість людей хоче, щоби їх ошукувати. „Я ніколи не викликав ніякого духа і вірю, що ніхто цього не зробив переді мною. Духи, що зявляються на моїх сеансах це люди з моїх костей і мого тіла, себто я сам зручно переодягнений. Спіритизм приносив мені гарні гроші і тому я займався ним".

— **Спеки в Сирії.** Після незвичайно суворої зими прийшла в Сирії цього року страшна посуха, дошкульна для бедуїнів, що приневолені мандрувати пустинею. По звісткам із Дамаску сотні з них гине в пустині зі спраги та голоду. Вигинули також верблюди та осли. Французька влада, що опікується Сирією почала організувати акцію для рятування населення.

—**Нові розкопки в Єгипті.** Недалеко пірамід у долині королівських гробів викопала наукова експедиція гробницю надворних співаків фараонів із доби XIX. династії. В гробницях найдено дорогоцінні вази і золоті бранзолети.

З театру.

Гостинний виступ М. Голинського в опері „Кармен".

Минуло вже пятьдесять шість літ від парискої премієри опери Бізе „Кармен", а дотепер не стратила вона нічого із непереможної сили ділання на видця і слухача. Хоч якою трагічно-демонічною атмосферою сповита від самого початку акція опери, а проте яка далека вона від садистичного веризму прим. опери „Тоска" Пуччінія! І музика оп. „Кармен" є значно шляхотнішою від хоробливо-нервового, місцями істеричного настрою опери Пуччінія. До деякої міри можнаб оправдати фільософа Ніцше (хоча зовсім не поділяємо його погляду), який у своїм захопленню оперою „Кармен" протиставив її операм Вагнера, називаючи їх (всупереч давній адорації Вагнера) згірдливо „Komediantenmusik".

Вчорашня вистава ще раз підтвердила ту могучість психічних переживань і вражінь, з якою ділає та опера на авдиторію, коли її виконується так, як учора. Зложилися на це не тільки постановка режисера З. Залеського (хоча не всюди видержана в лінії), сценічний бік вистави, добірний ансамбль співаків-солістів, але передовсім музична керма знаменитого диригента М. Зуни, який з незвичайною прецизністю а проте з правдивим мистецьким розмахом підчеркував усі потрібні моменти сценічної і музичної ситуації, через що загальний рівень опери станув доволі високо.

Із солістів Іванна Гупертова в ролі Кармени заслугоєує на високе признання. Відтворила вона свою партію просто взірцево. З почуттям правдивого артизму зуміла вона відмежувати постать демонічно-змисловоі жінки від типу пересічної вуличниці, в яку, на жаль, часто вироджуються кроації Кармени.

Рівнож в сторону М. Голинського в партії Дон Хозе мушу звернутися з нетаєним признанням. Голосово був Голинський так знаменито розположений, що вчорашній його виступ зробив на мені найкраще вражіння, від коли я його вперше чув. Підчеркнути мушу, що звукова видатність його могучого голосового органу (який безперечно знайшовся на першім місці) набула значно більшої, як дотепер, пружности, мягкости та динамічної експресії. Арія у другій дії виконана із зворушливою ніжністю. Оминати помилки нам артист тільки деякого перечисканьюювання дикції. Також сценічно (поминаючи блідість у деяких місцях) удержався Голинський на відповідній висоті і мав навіть уповні переконуючі моменти, особливож від другої дії почавши. Тим більше треба це підчеркнути, що поруч гри І. Гупертової і З. Залеського міг Голинський легко вийти бліде.

З. Залеський у партії тореадора як „співак" уступав, на жаль, „акторові". Не зважаючи на всі великі вальори його вокального мистецтва, разила вчора надмірна невдекльорованість висоти тонів (очевидно, не має це нічого спільного з детонуванням). Поодинокі тони начеб холиталися в своїй основі. Зате акторський бік партії був високо мистецький.

М. Кисілевська відтворила партію Мікаелі як голосово, так і сценічно дуже добре. І інші менші партії, яких тут не буду вичисляти, були виконані бездоганно.

Балет списувався рівнож добре. Сценічно блідше випали деякі збірні сцени, які укладаються наче до фотографічної знимки, а вже цілком бліде випав кінець останньої дії. Вираз, міміка і рухи людей, що вибігають з арени на вид убитої Кармени, були такі бліді, що просто разили своїм комізмом у тій, повній грози, ситуації.

Саля театру була виповнена публикою, хоч не випродана. Солістів і диригента нагороджувано, на жаль, надто часто бурливими оплесками підчас акції, що доволі прикро порушувало вражіння цілости.

Василь Барвінський.

—o—

З кіна.

КАСІНО: *„ДУШІ ЧОРНИХ" (Алилуя).*

Має це бути сучасна муринська епопея. Заповідали цю фільму давно і підкреслювали в рекламі, що її заголовок — сконфіскований. Первісна його назва „Алилуя". Конфіската була вповні справедлива, бо заголовок був тільки водою на млин фільмового підприємства.

Фільма йде в двох напрямках: хоче дати сцени з побуту американських муринів і релігійну ідею. Релігійна ідея бере верх над усіма картинами і переходить у сентиментальну тенденцію дуже примітивного сорта. Як зрозуміли її автори та режісери фільми — не збагнеш. Для нас ясно, що християнська ідея ширена між муринами прибирає тут зовсім дикі форми найпримітивніших вірувань, поширених між дикунами. Сцени навернення із насильним хрещенням у воді й сексуальною істерією можуть бути правдиві, але роблять невимовно прикре вражіння. „Невжеж усе це можливе ще в XX-ім віці?" — питаєш мимохіть.

Позатим фільма розтягнена на нудні, зайві епізоди. Муринських танців бачили ми безліч. А співи? Чомусь в американських „звуковиках" жіночі голоси виходять як мужеські, а мужеські як жіночі. Може в муринській пєсі вразить це декого менше, як в інших, бо не завсіди в ній легко відріжнити жінок між мущинами. *м. р.*

—o—

З судової салі.

Під закидом підпалу.

Перед львівським судом присяглих почалася 6. травня розправа проти молодих селян із Волиці Комаревої (пов. Сокаль): Вас. Шнирка, Ст. Чопа, Вас. Покотила, Ів. Гарасима, Ем. Омеляна, Петра Махиброди й Ів. Іванчина. Акт обвинувачення закидає їм, що в навечеря Всіх Святих за намовою Дм. Нестора (який тимчасом утік) 1929 р. підпалили 4 стирти на фільварку інж. М. Качинського, а рік передтим стодолу вчителя-поляка Кісілевича, знову ж у першій половині 1930 р. виконали невдалі замахи на команданта постерунку Солецького, поліцая Карпеля та Цигара й сел. Яна Сапогу. Щойно після підпалу 6 стирт вартости 18.915 зол. інж. Качинського 1. листопада м. р. викрили винуватців того саботажу.

Обвинувачені на розправі заперечили буцімто вони виконали закидувані їм актом обвинувачення вчинки та твердили, що поліція їх била.

Розправу веде р. Ягодзінський, обвинувачує прок. Ліпш, боронять адв. д-р Старосольський та Шухевич.

Відновлення процесу Конст. Богдана.

Дня 6. ц. м. продовжувався перерваний процес за вбивство Олени Богдан у закопанській віллі.

Свід. Сарторі, знавець зброї, зізнав, що стріл з револьвера, від якого згинула Олена з Загайкевичів Богданова, був відданий найменше з віддалення 15 цм., отже самовбивство виключене. Свідок зізнав, що сестра Богдана, *Герасимовичева*, приходила до нього і просила, щоби він зізнав у суді в користь її брата та ратував його.

Свід. Герасимовичева твердить, що це неправда. Вона тільки просила Сарторія явитися в суді і зізнати правду.

Свід. Маврикій Фляйшер, дентист зізнав, що це неправда, начебто Олена Богданова була його любовницею. Він тільки лікував їй зуби і ніяких любовних звязків з покійною не утримував.

Свід. Гиит Гаглер, молодий урядовець, зізнає, що довший час знав Олену Богданову, ходив з нею до кіна, але тільки як знайомий. Раз у кіні покійна показувала свідкові револьвер, і казала, що не тільки героїні фільму стріляються, але і вона сама колись застрілиться.

Свід. Ядвига Шмерекївна каже, що має 13 літ, вчиться в школі, мешкає у бабуні Загайкевичевої, якийсь час мешкала в тітки Олени Богданової, трошки ночувала в бабці, трошки в тітки і нераз чула, що вуйцьо Богдан сварився з тіткою Оленою, а раз тітка показувала синяки і плакала, що вуйцьо її бє. Чула також, як вуйцьо Богдан грозив, що убє цьоцю як пса, бо хоче вже раз бачити її на катафальку. Цьоця Олена нарікала, що вуйко Богдан має коханки, і що її не любить. До цьоці Олени приходив якийсь пан Бізанц, приходив нераз рано, нераз пополудні, але в ночі не приходив ніколи і нічого підозрілого у відвідинах Бізанца з цьоцею свідок не завважав. Раз цьоця Олена чекала в ночі на Богдана, він не приходив, а цьоця казала, що добре булоб тому ґільтаєві дати трутину, бо тоді був би хорий і не бігав би за коханками. Раз вуйко Богдан кинув до цьоці мидницею, і цьоця мала синяк під оком. Іншим разом в ночі Богдан зірвався з ліжка, стягнув з жінки і зі свідка ковдри та кричав: „Як я не можу спати, то ви не спіть!".

Свід. Іван Бізанц, купець, зізнав, що знав Олену Богданову від 1923 р. і як старий кавалер, приходив до неї грати преферанса, в теніс, бував у неї дома і в присутности Богдана, часом як Богдана не було в дома, але з нею лучило його тільки знайомство та відносини купця до жінки, яка в його крамниці купувала товари. Тільки раз свідок бачив, що Олена Богданова мала підбите око, у вікнах були вибиті шиби і Олена Б. плакала, що чоловік її бив. Підсудний Богдан хвалився раз перед свідком, що має любовниці, і свідок додумувався, що ці любовниці є причиною сварки і бійки з жінкою, а раз навіть звертав Богданові увагу, що всеж не годиться бити своєї жінки. Раз Богданова дістала в ночі вибух крови, а потім плакала, що чоловік хоче її позбутися і не дбає про неї, хоч вона хора. Раз Олена Б. призналася, що її чоловік має револьвер і що раз чоловік положив револьвер на її столі та сказав: „Ти сама знаєш, що з тим зробити". Свідок твердить, що не чув про те, щоби Олена Богданова зраджувала чоловіка, або ходила з іншими мущинами. Вона не робила нічого лівою рукою, і не могла з лівого боку застрілитися. Коли Богдан був у Яремчу, то мав любовницю танцюристку Ляховичеву, з якою їздив також на прогульки до Ґдині над море. Тоді Олена Богданова говорила, що буде старатися про сепарацію з чоловіком.

Свід. Станислав Германський, молодий урядовець „Арми", харчувався в домі Богданової, знав її добре, вона скаржилася йому, що чоловік бє її, по кілька ночей не буває дома. Вона хотіла покинути Богдана, але була хора, вимагала від чоловіка якихсь грошей, а він не хотів дати. Раз Богдан положив перед жінкою револьвер, і сказав: „Пальнїй собі в лоб!".

Розправа може скінчитись завтра.

—o—

Дописи.

ЯВОРІВ. *(Виступ хору філії „Просвіти" ім. М. Шашкевича зі Львова).* Вечором третього травня ц. р. відбувся концерт хору філії „Просвіти" ім. М. Шашкевича зі Львова в Яворові в салі Народнього Дому. Був гарний, весняний день — і багато нашої публики воліло піти ще пополудні на прохід в поле чи в ліс, ніж на виступ „Просвітянського Хору". Недавно гостив тут театр Й. Стадника і відбувся концерт у честь Шевченка заходом усіх яворівських українських товариств — і кишеня у декого з публики таки випорожнилася! Навіть перший не дуже поміг, бо в нашої інтелігенції звичайно „першого" нема... Ось і причини, через які на салі у час виступу згаданого хору явилося тільки небагато людей. Чимало, які могли би піти, якби тільки захотіли, не пішло, бо наша „Просвітянський Хор" ранить вухо цих громадян. Вони тої думки, що „просвітянське" — то вже мусить бути нижчої сорти. Тимчасом — воно не так. А що це так, а що вс

неприсутні сьогодні жалують, що були непри-
сутні — доказ: захоплення, що його викликав
виступ згаданого „Просвітянського Хору" в Я-
ворові. Хор цей відспівав низку пісень: у І-ій
частині — „Широкий луг", „Колисанка", „Се-
ред степу" і „Засяло сонце"; у ІІ-ій частині —
„Щедрівки", „Йшли тріє царі", „Щедрий вечір";
„Ой на горонці" і „Закувала та сива зазуля"; у
ІІІ-ій частині — „За рікою, за Дунаєм", „Та
болять ручки", „Забіліли сніги", „Страшний
суд", „Чумарочка", „Кобза" (вїмки) і „По той
бік гора". В хорі брало участь 4 перших тенорів,
5 других, 3 перших басів і 4 других. Диригував
п. Василь Осташевський. Підкреслити треба
окремо прегарні тенорові голоси, незвичайно
легкі і милозвучні. Не можна не звернути уваги
й на баси, які своєю силою і кольоритом нага-
дують всім відомі баси хору Котка. Виконання
цілости йшло в живому темпі. Гарно презенту-
ється хор з диригентом в козацьких-національ-
них уборах. З усього видно, що „Просвіта" має
щось справді вартісного і мистецького, чим може
похвалитися. Слід про це нашому краєві знати
та використати нагоду мистецької насолоди, що
її своїми виступами цей хор дає. Дуже прикро,
що в Яворові на виступі цього хору не було чо-
мусь наших шкіл.

Р. С.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 6. травня 1931 р.: масло експортове і десерове пріма 4·10 зол. за кільо; молоко 32—34 сот.; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 4·80 зол.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 4. травня ц. р. помер у Чернівцях б. полковник УГА. **Іван Максимович** у 68-ім році життя. Похорони відбулися в середу 6. ц. м. з цвинтарної каплиці в Чернівцях при численній участи б. старшин та стрільців УГА, що живуть у Чернівцях і в найближчій його околиці. В. Й. П.!

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Віталій Юрченко: ШЛЯХАМИ НА СОЛОВКИ. Із записок засланця. В-во „Червона Калина", Львів, 1931. Стор. 230. Друкарня Повітового Союзу Кооп. у Станиславові.

ЖУРНАЛИ.

„НОВА ХАТА", журнал для плекання домашної культури. Рік VII. Ч. 5. Львів, травень 1931. Зміст: К. Малицька: Пісні; Д. Горняткевич: Роля жінки в повставанні українського народнього мистецтва; Галя Матвійчукова: По виставці українського нар. мистецтва у Станиславові; У. Кравченко: У роковини смерти Каменяра; С. Яблонська: Несподівана зустріч у гаремі; Л. Б.: Мінливе обличча; О. П.: Про далії; К. Дашиничева: Раціональне ведення дом. господарства; д-р С. Парфанович: Про жиляки; Ілюстрації.

„ШЛЯХ ВИХОВАННЯ І НАВЧАННЯ", педагогічно-методичний місячник. Видає „Взаїмна Поміч Українського Вчительства". Рік V. Ч. 5. Львів, 1. травня 1931. Зміст: Чинник суспільно-культурного розвитку; Фільософія й теорія педагогічних наук; Виховно-освітні системи й організація шкільних установ; Огляд педагогічного й освітного руху; Дискусійний куток; Критика й рецензії; Оголошення.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. III. річник. Ч. 5. Травень 1931. Зміст: О. Олесь: Вірш; М. Угрин-Безгрішний: Софія Галечко; Софія Галечко: Трета чета; М. Ч.: Десять днів у Києві 1919; Ст. Сарматюк: Соловки; Т. Клим: Петлюра в льожі, а він ся голить; М. Горбовий: Гуцульська сотня УСС; Хроніка; Бібліографія.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, 1931, квітень, ч. 4. Рік XXVI. У змісті статті о. д-ра Костельника, В. Кучабського, Осипа Кладочного, о. В. Пилипчука, о. В. Р. Рабія; Хроніка, Бібліографія. З друкарні „Бібльос" у Львові.

СПОРТОВІ ВІСТИ, ілюстрований тижневик. Ч. 2. з 21. IV., ч. 3. з 27. IV., ч. 4. з 4. V. 1931. З друкарні „Неділі". Адреса редакції: Львів, Кентшинського 10/II.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСТНИК, орган „ЦЕСУС-а", Прага, березень-квітень 1931. Ч. 3—4. Ціна кч. 3.

ПРО КУБАНЬ. Видання „Громади Кубанців" в ЧСР. Ч. 43. Прага, квітень 1931.

СВІТ ДИТИНИ. Ч. 5, травень 1931. Львів. Друкарня оо. Василіян у Жовкві.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер, 7. травня, година 7·30 веч. „Богема".

Пятниця, 8. травня, година 7·30 веч. „Масковий баль".

Субота, 9. травня, година 7·30 веч. „Ріголетто".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Четвер, 7. грудня, година 7·30 веч. „Спір за сержанта Грішу".

Пятниця, 8. травня, година 7·30 веч. „Гедда Габлер".

Субота, 9. травня, година 7·30 веч. „Гедда Габлер".

Малий Міський Театр:

До 11. травня театр нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Приборкана гоструха" на осн. Шекспіра (Мері Пікфорд, Дуглас Фербенкс).

КАСІНО: Звукова фільма „Душі чорних — Аллилуя!"

КОЛЬОСЕЙ: Звукова фільма „Відкіля вороття немає".

ЛЕВ: Звукова фільма „Мароко".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „В погоні за міліонами" (Люціяно Альбертіні). „Дидько з Собачої Вульки".

ОАЗА: Звукова фільма: „Наддунайський вальс" (Гарі Лідтке).

ПАЛЯС: Звукова фільма „Хаджі Мурат", на основі Л. Толстого (Ів. Мозжухин, Ліль Даговер, Беті Аман).

ПАН: Звукова фільма: „Парада Парамавнту".

ПАСАЖ: „Один проти всіх" (Карльо Альдіні). Додатки.

ПРОМІНЬ: „Князь Ордов".

ФАТАМОРГАНА: „Голос ізза світа" (Льон Чаней), „Герої вогню".

ХИМЕРА: „Заборонені години" (Рам. Новаро), віва ед. Звуковий додаток: „Спів і музика народів".

СТИЛЕВЕ: „Нові Тарзанові пригоди".

УТІХА: „Робінзон у джунглях" (цілість).

Програма радіо.

Четвер 7. травня 1931.

Варшава (1411,8) 12·35 Концерт Фільгармонії. **Льондон** (356,3) 15·00 Радіооркестра. **Берлін** (419) 16·30 Спів Клари Блят в супроводі лютні. **Стокгольм** (435,4) 19·50 Концерт солістів. **Рим** (441,2) 20.40 Концерт. **Гельсінгфорс** (353,2) 18·15 Зофія Штарк, спів. **Прага** (436,2) 16·30 Квартет Ондрічки. **Відень** (516,4) 12·00 Капеля Ґайґера. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт солісток. **Харків** (937,5) 18·00 Концерт.

Пятниця 8. травня 1931.

Варшава (1411,8) 17·45 Оперетковa музика. **Льондон** (356,3) 14·00 Радіооркестра. **Берлін** (419) 18·05 Твори Офенбаха, співає Марія Ельснер. **Стокгольм** (435,4) 19·35 Шведська музика. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 19·05 Скрипковий рецитал. **Відень** (516,4) 15·20 Концерт. **Будапешт** (550,5) 9·15 Орхестра. **Харків** (937,5) Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер 7. травня 1931.

12·10, 15·15, 16·15, 19·25, 19·55 Ґрамофон. 12·35 Шк. концерт, 14·00 Балачка з Варшави, 14·20 Госп. комунікат, 14·55 Відчит із Катовиць. 16·20 Авд. для хорих, 17·15 Відчит із Кракова, 17·45 Камеральний концерт, 18·45 Всячина, 20·00 Фейлетон, 20·15 Розвиток радіотехніки, 20·30 Концерт із Варшави, 21·30 Авдиція із Вильна, 22·15 Концерт із Кракова, 23·10 Танк. музика.

Пятниця 8. травня 1931.

12·10, 16·40 Грамофон, 14·15, Госп. комунікат, 14·50 Франц. лекція, 16·15 Короткофилевий куток, 16·25 Виїмок із Е. Марліт, 17·15 Відчит із Варшави, 17·45 Концерт при участи хору, 18·45 Щоденний відтинок, повість, 19·00 Всячина, 19·15 „Як зимують деякі звірята", 19·40 Прес-радіо-денник, 20·00 Муз. балачка, 20·15 Консерт з Фільгармонії 23·00 Почт. скринька у франц. мові.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

20-літній Зїзд Товаришів, *що зложили іспит зрілости в українській ґімназії в Перемишлі 1911 р. відбудеться дня 25. травня ц. р. у Перемишлі. Зголошення слати на адресу: Олександер Костик, Львів Ринок 10. „Діло".* — **Д-р Дашкевич Роман, Костик Олександер.**

Отсим повідомляється, що ЧЕРГОВІ ЗБОРИ філії Т-ва „Просвіта" у Львові ім. Шевченка відбудуться дня 14-го травня 1931 р. у великій салі Т-ва „Бесіда" (Народній Дім при вул. Рутовського). Початок Зборів точно в год. 16-ій. Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) Відчитання протоколу з послідніх Зборів філії. 4) Звідомлення уступаючого Виділу і Контрольної Комісії. 4) Абсолюторія. 5) Вибір нового Виділу і Контрольної Комісії. 6) Вибір відпоручників філії на Збори Матірного Товариства. 7) Внески і запити. — **Виділ філії „Просвіти" ім. Шевченка у Львові.**

Т-во „Просвіта" у Львові подає отсим до загального відома вислід збірки **„Дару Просвіти"**, переведеної в січні 1931 р. на терені львівського, станиславівського і тернопільського Воєвідств при помочі збіркових лист згідно з дозволом дотичних воєвідських Урядів а саме: в львівськім воєвідстві зібрано 6.679·96 зол., у станиславівськім 3.516·42 зол., у тернопільськім 3.587·91 зол., **разом 13.804·29 зол.** Головний Виділ Т-ва „Просвіта" складає отсим всім жертводавцям і збірщикам щиру подяку за їх жертви в грошах і трудах. — **Головний Виділ.**

Кооператива „Укр. Театр" у Львові — Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.

Надвірна:

7. V. „Жінка, що вбила".
8. V. „Життя Парижа".
9. V. „Ревія".
10. V. „Хмара".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.